

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 70/02-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. apríla 2003 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Daniela Švábyho prerokoval prijatú sťažnosť občianskeho združenia YMCA na Slovensku, Karpatská 2, Bratislava, zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B. B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I vo veci nariadenia predbežného opatrenia v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 30/00 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava I vo veci nariadenia predbežného opatrenia v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 30/00 p o r u š i l právo občianskeho združenia YMCA na Slovensku, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Občianskemu združeniu YMCA na Slovensku p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 25 000 Sk (slovom dvadsaťpäťtisíc slovenských korún), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Jána Hrubalu, Skuteckého 16, Banská Bystrica, na účet č. 59146442/0200 vedený vo Všeobecnej úverovej banke, a. s., pobočke Banská Bystrica, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 27. júna 2002 sp. zn. I. ÚS 70/02 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie s'ťažnosť občianskeho združenia YMCA na Slovensku, so sídlom Karpatská 2, Bratislava (ďalej aj „s'ťažovateľ“), v časti namietajúcej porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) vo veci nariadenia predbežného opatrenia v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 30/00.

Z prijatej s'ťažnosti vyplýva, že 12. marca 1999 podal s'ťažovateľ na Okresnom súde Bratislava I návrh na začatie konania na ochranu názvu právnickej osoby podľa § 19b Občianskeho zákonníka proti občianskemu združeniu YMCA Bratislava a YMCA TOUR & Travel Bratislava. Dňa 21. septembra 2000 bol okresnému súdu v tejto veci podaný návrh na zmenu žalobného návrhu. Súčasťou tohto návrhu bol aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by okresný súd zaviazal odporcu YMCA Bratislava zdržať sa používania

označenia, názvu, ochrannej známky a iných symbolov viažucich sa na sťažovateľa. Napriek tomu, že od podania návrhu na nariadenie predbežného opatrenia okresnému súdu až do podania tejto ústavnej sťažnosti uplynulo vyše 19 mesiacov, okresný súd podľa tvrdenia sťažovateľa o jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nerozhodol, hoci tak mal podľa sťažovateľa v zmysle § 75 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) urobiť najneskôr do 30 dní od podania návrhu.

Podľa názoru sťažovateľa postupom okresného súdu dochádza k zbytočným priet'ahom v predmetnom konaní ohľadom jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, preto navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Okresný súd Bratislava I nečinnosťou vo veci návrhu sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia vo veci sp. zn. 22 C 30/00 zo dňa 21. septembra 2000, porušil právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Bratislava I, aby o návrhu na vydanie predbežného opatrenia do 7 dní rozhodol.

Okresný súd Bratislava I je povinný prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť občianskemu združeniu YMCA na Slovensku na účet jeho právneho zástupcu finančné zadosťučinenie vo výške 25 000 Sk.“

V rámci prípravy pojednávania sa na základe žiadosti ústavného súdu k opodstatnenosti prijatej sťažnosti (ďalej len „sťažnosť“) písomne vyjadrili obaja účastníci konania: Okresný súd Bratislava I, zastúpený predsedom JUDr. M. L., listom z 22. júla 2002 sp. zn. Spr 2024/02 a sťažovateľ, zastúpený svojím advokátom JUDr. J. H., stanoviskom z 23. augusta 2002.

Predseda Okresného súdu Bratislava I vo svojom vyjadrení navrhol predmetnú ústavnú sťažnosť zamietnuť ako neodôvodnenú, a to v celom rozsahu. Podľa jeho názoru nemožno na vydanie predbežného opatrenia súdom v danom prípade aplikovať ustanovenie § 75 ods. 2 OSP, pretože o návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia podanom

dňa 12. júla 1999 okresný súd už rozhodol 11. augusta 1999 tak, že návrh zamietol. Z toho je zrejmé, že bola dodržaná zákonná 30-dňová lehota na vydanie nariadenia o predbežnom opatrení.

Proti rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, na základe ktorého odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Predseda okresného súdu uznáva, že sťažovateľ následne 21. septembra 2000 podal návrh na zmenu petitu pôvodného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a podobne aj návrh na zmenu petitu samotnej žaloby. Podľa jeho názoru šlo o zmenu petitu, a nie o nový návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Pokiaľ by ústavný súd pripustil argumentáciu, že zákonná 30-dňová lehota sa vzťahuje na každé rozhodnutie vo veci návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, znamenalo by to, že v rámci tejto lehoty by musel rozhodnúť aj odvolací súd, čo pri počítaní lehôt na odvolanie nie je možné. S poukazom na uvedené predseda okresného súdu konštatuje, že ustanovenie § 75 ods. 2 OSP sa vzťahuje na prvé rozhodnutie o podanom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Z toho vyplýva, že zákonná 30-dňová lehota bola dodržaná tým, že okresný súd o návrhu podanom 12. júla 1999 rozhodol 11. augusta 1999.

Predseda okresného súdu ďalej poukázal na to, že okresný súd vo veci návrhu na zmenu petitu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podaného 21. septembra 2000 konal, a to odstraňovaním nedostatkov tohto návrhu. Tieto nedostatky spočívali v nedostatku podpisu právneho zástupcu sťažovateľa na podanom návrhu v zmysle Občianskeho súdneho poriadku. Okresný súd opakovane vyzýval sťažovateľa na odstránenie uvedeného nedostatku návrhu. Predseda okresného súdu zastáva názor, že sťažovateľ tento nedostatok návrhu z 21. septembra 2000 na zmenu petitu neodstránil. Splnomocnenie právneho zástupcu sťažovateľa dodané do súdneho spisu 3. mája 2002 je datované 19. septembra 2000, teda v čase, keď neplatila a nebola účinná novela Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 501/2001 Z. z.), ktorá zmenila znenie ustanovenia § 25 ods. 3, podľa ktorého sa advokát môže dať v konaní zastupovať aj advokátskym koncipientom, ktorého zamestnáva. Z toho vyplýva, že dôvodom, prečo doposiaľ okresný súd o návrhu na zmenu petitu nerozhodol, nebola nečinnosť súdu, ale nedostatočná spolupráca navrhovateľa pri odstraňovaní nedostatku tohto návrhu.

Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu predsedu okresného súdu poukázal na to, že okresný súd vychádzal z nesprávnej interpretácie príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Podľa jeho názoru ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku je potrebné vykladať takým spôsobom, aby neporušovali právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. Podľa presvedčenia právneho zástupcu sťažovateľa nie je možné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku vykladať tak, že ak súd raz rozhodne o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, po prípadnom zrušení tohto uznesenia odvolacím súdom a jeho vrátení na opätovné konanie už nie je prvostupňový súd pri novom rozhodovaní o tom istom návrhu viazaný žiadnou lehotou o predbežnom opatrení a na rozhodovanie má neobmedzený čas. Súd aj po zrušení uznesenia o predbežnom opatrení a vrátení návrhu na nové prejednanie a rozhodnutie je povinný naplňať svojím postupom účel ustanovení o predbežnom opatrení, ktoré zabezpečujú rýchlu a dočasnú úpravu pomerov účastníkov konania. Tým viac to platí, keď o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodol vecne nepríslušný súd. Zrušenie uznesenia o predbežnom opatrení odvolacím súdom a vrátenie veci súdu na ďalšie konanie znamená, že dňom doručenia veci na súd sa o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia začína znovu rozhodovať. Súd je znova povinný dodržať 30-dňovú zákonnú lehotu na rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Účastníka konania nie je možné zbaviť práva na rýchle prejednanie veci len z toho dôvodu, že odporca sa proti uzneseniu o nariadení predbežného opatrenia odvolal. Okresný súd o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 12. júla 1999 ešte ani raz nerozhodol. Takisto okresný súd nerozhodol ani o návrhu na zmenu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý bol tomuto súdu doručený 21. septembra 2000, do zaslania stanoviska právneho zástupcu sťažovateľa ústavnému súdu.

V ďalšej časti svojho stanoviska právny zástupca sťažovateľa poukázal na to, že dôvodom nečinnosti okresného súdu nie je nedostatok návrhu na zmenu petitu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 21. septembra 2000, ktorý má spočívať v nedostatku jeho podpisu podľa Občianskeho súdneho poriadku. Právny zástupca sťažovateľa poukázal na to, že jedným zo zákonov, ktoré upravujú podmienky poskytovania právnej pomoci v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy je zákon Slovenskej národnej rady č. 132/1990 Zb. o advokácii v znení neskorších predpisov (ďalej

len „zákon o advokácii“). Podľa § 12 ods. 2 zákona o advokácii advokát sa v rámci svojho poverenia môže dať zastúpiť iným advokátom. Pri jednotlivých úkonoch môže advokáta zastúpiť advokátsky koncipient, k čomu došlo aj v tomto prípade. Splnomocnenie udelené právnym zástupcom sťažovateľa svojmu advokátskemu koncipientovi na realizáciu nielen jedného úkonu, ale aj všetkých jednotlivých úkonov súvisiacich s konaním pred súdom nebolo v čase podania návrhu na zmenu návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 21. septembra 2000 v rozpore so znením § 12 ods. 2 zákona o advokácii ani nebolo zakázané ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku. Ak okresný súd považoval splnomocnenie udelené advokátskemu koncipientovi za nedostatočné, mal možnosť konanie o zmenu návrhu zastaviť. Okresný súd bol však vo veci úplne nečinný po dobu vyše 15 mesiacov, na vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľa na základe jeho výzvy vôbec nereagoval a ani konanie o zmene návrhu nezastavil. Podľa názoru právneho zástupcu sťažovateľa bol okresný súd až do 25. apríla 2002 vo veci nečinný po dobu vyše 15 mesiacov od zaslania prvej výzvy na doplnenie splnomocnenia. Išlo o mechanické zopakovanie výzvy zo 4. januára 2001. Ďalšia výzva bola okresným súdom zaslaná 2. mája 2002.

Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku súčasne požiadal v zmysle § 95 ods. 1 OSP v nadväznosti na § 31a zákona o ústavnom súde, aby ústavný súd pripustil zmenu a upresnenie pôvodného návrhu ústavnej sťažnosti, a navrhol, aby ústavný súd vydal nálež nasledovného znenia:

„Okresný súd Bratislava I nečinnosťou vo veci návrhu sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia vo veci sp. zn. 22 C 30/00, porušil právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu Bratislava I, aby o návrhu sťažovateľa na zmenu návrhu na vydanie predbežného opatrenia zo dňa 21. septembra 2000 a následne o návrhu sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia zo dňa 12. júla 1999 neodkladne rozhodol.

Okresný súd Bratislava I je povinný prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu Ústavného súdu

Slovenskej republiky zaplatiť občianskemu združeniu YMCA na Slovensku na účet jeho právneho zástupcu finančné zadost'učinenie vo výške 25 000 Sk.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti s'ťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú s'ťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu dotknutého súdneho spisu.

II.

Z obsahu s'ťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vo veci nariadenia predbežného opatrenia vedeného na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 22 C 30/00:

Dňa 12. marca 1999 podal s'ťažovateľ - prostredníctvom svojej splnomocnenej právnej zástupkyne komerčnej právničky JUDr. A. A. - na Okresnom súde Bratislava I žalobný návrh na ochranu právnickej osoby podľa § 19b Občianskeho zákonníka proti odporcovi YMCA Bratislava a YMCA TOUR & Travel Bratislava.

Dňa 15. júna 1999 okresný súd na základe § 104a ods. 2 a § 9 ods. 3 písm. c) OSP vec postúpil Krajskému súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“), ktorý považoval za vecne príslušný na rozhodovanie v uvedenej veci.

Dňa 12. júla 1999 doručil s'ťažovateľ na okresný súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia, na základe ktorého by boli odporcovia v konaní vedenom pod sp. zn. 22 C 30/00 povinní zdržať sa používania názvu YMCA. Aj tento návrh bol 15. júla 1999 postúpený krajskému súdu ako vecne príslušnému na konanie a rozhodnutie.

Krajský súd predmetný návrh na nariadenie predbežného opatrenia uznesením č. k. 34 Cb 72/99-18 z 11. augusta 1999 zamietol.

Dňa 25. augusta 1999 sťažovateľ doručil krajskému súdu návrh na zmenu petitu pôvodného návrhu na ochranu právnickej osoby.

Dňa 27. augusta 1999 podal sťažovateľ odvolanie proti uzneseniu krajského súdu o zamietnutí jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Dňa 30. septembra 1999 bol predmetný spis predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu krajského súdu o zamietnutí jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Obo 286/99 z 15. novembra 1999 zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu, pričom dospel k záveru, že vo veci rozhodol nepríslušný súd, ktorý má spis postúpiť vecne a miestne príslušnému okresnému súdu.

Dňa 14. marca 2000 bola vec z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti vrátená okresnému súdu.

Dňa 21. septembra 2000 podal sťažovateľ zastúpený novým právnym zástupcom JUDr. J. H. návrh na zmenu návrhu vo veci sp. zn. 22 C 30/00 týkajúcej sa ochrany názvu a dobrej povesti právnickej osoby podľa § 19b Občianskeho zákonníka. Súčasťou tohto návrhu bol aj návrh na pripustenie zmeny návrhu na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by okresný súd zaviazal odporcu zdržať sa používania označenia, názvu, ochrannej známky a iných symbolov viažucich sa na sťažovateľa (č. l. 32 až 35). Tento úkon podpísal advokátsky koncipient právneho zástupcu sťažovateľa Mgr. T. K.

Dňa 20. septembra 2000 sťažovateľ odvolal splnomocnenie pre JUDr. A. A. (č. l. 36).

Na č. l. 37 predmetného spisu sa nachádza splnomocnenie udelené advokátovi JUDr. J. H. z 5. septembra 2000, ktorý splnomocňuje „ďalej v rovnakom rozsahu“ svojich koncipientov, medzi nimi aj Mgr. T. K.

Právnomu zástupcovi sťažovateľa bol 12. januára 2001 doručený prípis okresného súdu, aby vo veci sp. zn. 22 C 30/00 v lehote 3 dní zaslal súdu splnomocnenie pre Mgr. T. K., advokátskeho koncipienta, na podanie zmeny návrhu z 21. septembra 2000.

Dňa 26. januára 2001 právny zástupca sťažovateľa oznámil okresnému súdu, že substitučné splnomocnenie je uvedené v dolnej časti splnomocnenia, ktorým ho sťažovateľ splnomocnil na zastupovanie.

Dňa 31. apríla 2002 bol právnomu zástupcovi sťažovateľa opätovne doručený prípis okresného súdu, aby vo veci sp. zn. 22 C 30/00 v lehote 3 dní zaslal súdu splnomocnenie pre Mgr. T. K., advokátskeho koncipienta, na podanie zmeny návrhu z 21. septembra 2000 pod následkami zastavenia konania.

Dňa 3. mája 2002 právny zástupca sťažovateľa doručil plnomocenstvo z 19. septembra 2000, udelené jeho koncipientovi Mgr. T. K., „aby v právnej veci: konanie o ochranu názvu a dobrej povesti právnickej osoby (občianskeho združenia YMKA na Slovensku) sp. zn. 22C 30/00 urobil zmenu návrhu v zmysle ustanovení § 95 a § 102 Občianskeho súdneho poriadku“.

Dňa 3. júla 2002 okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa, aby v lehote 15 dní oznámil súdu, či trvá na návrhu na nariadenie predbežného opatrenia z 21. septembra 2000, ktorého znenie žiadal upresniť v časti špecifikácie „iných symbolov“.

Dňa 4. októbra 2002 bolo okresnému súdu doručené podanie sťažovateľa „Späťvzatie časti podania a návrh na zmenu návrhu na vydanie predbežného opatrenia“.

Dňa 24. októbra 2002 okresný súd uznesením č. k. 22 C 30/00-110 vyhovel návrhu sťažovateľa na nariadenie predbežného opatrenia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov (...).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa zásadne naplní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (II. ÚS 26/95).

Sťažovateľ založil porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru v danej veci na skutočnosti, že nebola dodržaná lehota ustanovená v § 75 ods. 2 OSP, podľa ktorého „o predbežnom opatrení rozhodne súd bez zbytočného odkladu, najneskôr do 30 dní od podania návrhu na predbežné opatrenie“. K uvedenému ústavný súd už zaujal stanovisko, keď uviedol, že pojem „zbytočné priet'ahy“

obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj pojem v „primeranej lehote“ obsiahnutý v čl. 6 ods. 1 dohovoru) je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na v zákone ustanovené lehoty na vykonanie toho-ktorého úkonu súdu alebo iného štátneho orgánu. Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd na takéto lehoty síce prihliada, ale ich nedodržanie automaticky nevyvoláva porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa ani v týchto prípadoch totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ak je na jednej strane všeobecný súd viazaný v zákone ustanovenými lehotami na vykonanie procesného úkonu, na druhej strane ich dodržanie nemôže mať za následok porušenie základných zásad civilného procesu, ktoré sú nevyhnutným predpokladom realizácie širšieho základného práva – práva na spravodlivý proces, ktoré majú účastníci konania zaručené v ustanoveniach siedmeho oddielu druhej hlavy ústavy a v príslušných medzinárodných zmluvách o ľudských právach, ktoré majú prednosť pred zákonom (čl. 154c ods. 1 ústavy). V tomto zmysle právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a právo na spravodlivý proces nemožno stavať proti sebe ani ich od seba oddeľovať. Porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v zmysle citovaného článku ústavy nemožno preto vyvodzovať len zo skutočnosti, že štátny orgán dôsledne nepostupoval v zákonom ustanovených lehotách (I. ÚS 86/02).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 3/00). Podľa týchto kritérií posudzoval ústavný súd aj predmetnú vec.

Pokiaľ ide o prvé dve kritériá (zložitosť veci a správanie účastníka), ústavný súd nezistil žiadnu podstatnú skutočnosť, ktorá by mohla odôvodniť namietanú dĺžku konania.

Pokiaľ ide o tretie kritérium (postup súdu), ústavný súd zameral svoju pozornosť na obdobie od 14. marca 2000, keď bola vec z dôvodu vecnej a miestnej príslušnosti vrátená okresnému súdu. Ústavný súd zistil, že okresný súd bol od uvedeného vrátenia veci takmer desať mesiacov nečinný. Po vrátení veci okresnému súdu začala zákonná sudkyňa konať až 12. januára 2001, keď bol právnenému zástupcovi sťažovateľa doručený prípis okresného súdu, aby v danej veci zaslal súdu splnomocnenie pre svojho advokátskeho koncipienta. Napriek tomu, že právny zástupca sťažovateľa na uvedenú výzvu písomne reagoval 26. januára 2001, okresný súd pristúpil k opakovanej výzve po ďalších pätnástich mesiacoch nečinnosti, keď bol 31. apríla 2002 právnenému zástupcovi sťažovateľa opätovne doručený prípis okresného súdu, aby vo veci zaslal súdu splnomocnenie pre svojho advokátskeho koncipienta, v tomto prípade pod následkami zastavenia konania. Právny zástupca sťažovateľa 3. mája 2002 splnil povinnosť, na ktorú bol okresným súdom vyzvaný.

Podľa názoru ústavného súdu uvedené obdobia nečinnosti okresného súdu v dĺžke takmer 25 mesiacov bez akýchkoľvek zákonných dôvodov mali rozhodujúci vplyv na zdĺhavosť namietaného konania na nariadenie predbežného opatrenia. Ústavný súd konštatuje, že uvedená cca dvojročná nečinnosť okresného súdu sa týka aj postupu okresného súdu pri prejednávaní a rozhodovaní o návrhu na začatie konania vo veci samej, a teda ide o obdobie, keď vôbec nedochádzalo k odstraňovaniu právnej neistoty. Z týchto dôvodov ústavný súd považoval uvedenú nečinnosť za porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prorokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Podľa ods. 5 citovaného ustanovenia ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uplatnil a odôvodnil aj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ako nemajetkovej ujmy vo výške 25 000 Sk.

Pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia vychádzal ústavný súd z ustanovenia § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde s prihliadnutím na všetky okolnosti zakladajúce porušenie namietaného práva vrátane významu predmetu návrhu pre sťažovateľa. Ústavný súd tiež podľa zásad spravodlivosti uznal za odôvodnené priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 25 000 Sk.

Sťažovateľ sa domáhal v zmysle ustanovenia § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde aj toho, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku upravujúcimi priebeh konania a vo veci návrhu na nariadenie predbežného opatrenia neodkladne rozhodnúť.

Vzhľadom na to, že okresný súd medzičasom rozhodol o predmetnom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ústavný súd v tejto časti ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovel.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. apríla 2003